

Кир Буличов

Повреда на линията

Сградата, в която живеем, е стара. Толкова е стара, че няколко пъти я регистрираха като исторически паметник и още толкова я отписваха – било по настояване на градския съвет, който искаше сградата да се разруши, или поради липса на историческа ценност в нея. След време сигурно ще я съборят, но, изглежда, няма да е скоро.

Преди около триста години в тази сграда е живеел един род. Родът на някакъв болярин, който не се бил прославил с нищо. По-късно боляринът умрял, потомците му се разорили и обеднели и къщата минавала от ръка на ръка. В края на миналия век я разделили на отделни квартири – по една на всеки от трите етажа, а след революцията тя била гъсто населена.

На първия етаж има осем стаи, там живеят пет семейства. Сега са останали повечето старци и аз, младежта се пръсна по Химки Зюзини. Стаята ми напълно ме задоволява. Двадесет и три квадратни метра, височината на таваните е три и трийсет, със сводове, има и ниша, където по-рано бях сложил леглото си, а сега съм натрупал там книги. Нямаше кой да види безредието ми. Мама беше заминала при пастрока ми в Новосибирск, а за Галя така и не се ожених.

Нея нощ си легнах късно. Четох последния роман на Александър Черняев. Недописания му роман, защото той е умрял от глад в Ленинград през четиридесет и втора година. Този роман заедно с писмата и критичните статии е включен в последния том на събраните му съчинения, които излязоха наскоро.

Много неприятно – четеш и знаеш, че ти остават не повече от десетина страници. А действието едва започва да се развива. Но така и няма да успее да се развие и ти никога няма да разбереш какво е искал да направи старецът Черняев със своите герои, и никой вече не ще допише този роман, защото не ще може да види света такъв, какъвто го е видял Черняев. Оставих тома настрана, не ми се искаше да препрочитам нито критичните статии, нито коментарите към романа на един известен познавач на творчеството на Черняев. Този специалист правеше предположения как би изглеждал романът, ако писателят имаше възможност да го завърши. Знаех, че Черняев е писал този роман до последния си ден, дори знаех, че на полето на една от последните страници е било написано: „Изгорих последния стол. Отпадналост.“ Черняев не си е позволил нито една излишна дума. Продължавал да пише. И е писал още три дена. И умрял. А ръкописът е бил намерен по-късно, след около две седмици, когато от Ленинградското радио отишли да видят какво става с него.

Както виждате, мислите ми нея вечер бяха доста тъжни и героите на книгата не искаха да напуснат стаята ми. Те се мъчеха да ми кажат нещо...

И точно тогава се чу звън.

Стените на нашата сграда са много дебели. Вероятно конструкторът от края на осемнадесети век е дал към осемдесет процента запас от издръжливост. Дори вътрешните преградни стени на стаите са зидани с три тухли. И когато съседите свирят на пиано, аз наистина нищо не чувам. Затова бях сигурен, че звънът се раздаде именно в моята стая. Един такъв странен звън, сякаш някой беше изтървал сребърна фруктиера.

Протегнах ръка и запалих лампата. Героите на книгата изчезнаха. Тишина. Какво ли е могло да падне? Полежах известно време, после ми се доспа и аз угасих лампата. И почти в същия миг нещо издрънча. За миг, но силно.

Хвана ме страх. Не съм суеверен, но кой би могъл да хвърля различни предмети в стаята ми?

Този път запалих лампата и станах от леглото. Обиколих стаята и дори надникнах в нишата. Но не намерих нищо. А когато се обърнах с гръб към нишата, оттам отново се чу звън. Подскочих и се завъртях на сто и осемдесет градуса. И пак не открих абсолютно нищо.

Звънкането вече не преставаше. Всеки десет секунди – дзън. След това пауза. Започнах да броя – едно, две... След десетата секунда пак – дзън.

Право да си кажа, за малко не се побърках от тревога. Някой звънка в стаята ти, а ти не можеш да се сетиш какво става. Започнах последователно да проучвам стаята. Чаках да се чуе звънкаме и правех крачка в посоката, откъдето идеше звукът. Вече се досетих, че идва откъм гладката част на стената между нишата и вратата. След четвъртата крачка стигнах до стената и долепих ухо до нея. „Едно...“ – броях аз. На десетата секунда точно до ухото ми се чу ясно извънтяване.

Така, казах си аз, сега да помислим как да си обясним този феномен. Другата страна на стената излиза в коридора, в една дълбока вдлъбнатина, където по-рано стояха два велосипеда, и когато велосипедите заминаха в Химки-Ховрино, баба Каплан сложи на това място един шкаф, имитация на махагон. По общо споразумение всички от етажата слагаха в този шкаф разни стари неща, които бяха за изхвърляне, но все още ни беше жал.

Ясно. Трябва да изляза в коридора и да видя какво става в шкафа. Впрочем не очаквах да видя там нищо особено – нали стената е дебела,

а звъntenето се чува точно до самото ухо. Въпреки това обух панталоните и погледнах от стаята. Всички спяха. Коридорът беше тъмен, запалих крушката и на светлото се уверих, че там няма никой. Отидох до шкафа, откряхнах вратичката. Навреме задържах детската ваничка, пълна с довоенни списания, която се готвеше да се изтърси навън. С другата ръка подхванах празна позлатена рамка, а с корема си притиснах другите вещи. Постоях в тази поза може би минута и половина. Най-последно ми се стори, че чувам приглушен звън. Може би само така ми се е сторило – нали много напрегнато се вслушвах. Всеки случай звуците идеха не от шкафа. Затворих го и се върнах в стаята. И още щом влязох, веднага чух – дзън...

Може би цял час долеях ухото си до различни места на стената, докато се уверя напълно, че звукът се поражда отвъд сивото петно на тапетите на височината на гърдите ми, на осемдесет сантиметра от ъгъла на нишата. Теоретичната част на моето обяснение беше завършена. Сега трябваше да се премине към експериментиране.

Вече напълно се разсъних. Преместих стола до стената и се замислих дали да скъсам тапета, или да не бързам още. Не знам до какво решение стях да стигна, ако не беше се чуло силно изтрополяване, почти грохот, вместо равномерното извънтяване. И след това настъпи тишина.

Взех нож от кухнята. От масата на баба Каплан. Ножът беше дълъг, добре наточен (аз го точех) и с остър връх. Тъкмо такъв ми трябваше. Взех също и чук. Да проверя с почукване стената. Чудно, че не се сетих да направя това по-рано, но не е трудно да ме разбере човек – не всеки ден в стената на стаята се обаждат провидения. Започнах тихичко да чукам по стената. Нали съседите спят. Така с чуване открях един четириръгълник, седемдесет на седемдесет, зад който съвсем сигурно имаше кухня. Сега вече не се съмнявах в това. Взех ножа и изрязях едно парче от тапета в центъра на този квадрат. Тапетът се отлепи с леко пращане и под него се показаха парчета от вестници и част от стената, боядисана в светлосиньо. Изведнъж си спомних, че такива бяха стените преди войната, и дори си спомних какви мебели имахме тогава, спомних си също, че имахме затъмнение – черна хартия с мънички дупчици – същинско звездно небе. Но аз не го наричах затъмнение, ами просвещение и мама винаги се смееше.

Отново точно до ухото ми нещо звънна. Почуках внимателно с острата страна на чукачето по синята стена и откъртих парче от мазилката. След това се сетих, че трябва да постеля вестник на пода, но не го

сторих, и без това вече бях направил боклук. Изпод мазилката се показва розова тухла и около нея жълтеникава ивица хоросан. Тухлата не помръдваше и аз се мъчих с нея близо десет минути, докато я разклатя и извадя от мястото ѝ.

Зад тухлата се показва черна дупка. Запалих клечка кибрит и я осветих. Клечката освети тухлата на противоположната страна на скривалището и нещо лъскаво долу. Пъхнах внимателно ръката си навътре и едва стигнах дъното на нишата. Пръстите ми напипаха нещо метално. Метални кръгчета. Извадих ги навън. Оказа се, че това са старинни сребърни монети.

Бяха топли.

Това е истинско чудо! Съкровище. Да намериш в собствената си стая съкровище! Странно нещо. Впрочем малко ли съкровища са открити в стените на стари сгради? Вярно, че когато четеш за подобно нещо във вестник или книга, е друго, а когато това се случува с теб...

Отново пъхнах вътре ръката си и извадих още една шепа монети. Напипвах нещо по-голямо, но за да извадя това „нещо“, трябваше да се разшири отворът. Разгледах по-внимателно монетите. Те бяха много стари и чужди, не руски. По тях имаше изображения на някакви древни царе и върху физиономията на царете имаше дълбоко клеймо с претенциозен рисунък. Нещо подобно на конник с копие. Целият се изпоцапах и за малко не разбудих цялата къща, докато изваждах още един ред тухли. Сега вече можех да пъхна в нишата главата си.

Но се въздържах. Взех лампата от масата и я сложих на преместения до отвора стол. До него сложих още един стол. Сега имах всички възможности да проуча дупката на най-високо научно ниво. Изтърсих дрехите си от мазилката, подложих под лампата по-висока купчина от книги, за да може светлината да пада в нишата, и чак тогава надзърнах вътре.

И ето какво видях:

Нишата със съкровището представляваше правилен куб, издълбан в стената. Задната стеничка на нишата беше гладка и новичка, сякаш тухлите бяха зидани вчера, и за да е по-здрава, беше армирана с железни шини. Не успях веднага да разгледам страничните стени, защото очите ми ме подведоха – вместо последователно да изучат откритата се пред мен картина, те се вторачиха в дъното на нишата, затрупано с монети. Освен тях на дъното имаше чаша от някакъв скъпоценен метал и колкото и да е чудно, една желязна ръка. Сигурно от доспехи.

Извадих ръката. Беше тежка, с леко присвити пръсти, за да могат

по-добре да държат меча или копието, тя стигаше до средата на китката като дамска ръкавица и освен това имаше и каишки, за да се закрепват по-добре за ръката. Сложих внимателно ръката на стола и бръкнах да взема чашата и точно тогава стана нещо много странно.

Отгоре върху ръката ми падна още една монета – сякаш се беше отлепила от таванчето на нишата. Монетата се търкулна по китката ми, падна върху купчинката монети долу и звънна съвсем познато: дзън...

Просто се вцепених. Изтръпнах. Ами че аз съвсем бях забравил, че изкъртих стената тъкмо защото в нея нещо беше иззвънтяло. А когато видях монетите, сметнах, че това е старо съкровище.

Осветих с лампата тавана на нишата. Той беше черен, лъскав, без никакъв отвор и когато го опипах, усетих, че е студен. За него не можеше да се задържи никаква монета.

Почаках малко да видя дали няма да се случи още нещо, но понеже нищо не се случи, изгребах съкровищата и ги пръснах на стола. И заспах, както седях на другия стол и размислях дали на сутринта да ида в музея, или по-напред да разбера има ли някаква ценност намереното. Да не взема да стана за смях.

На разсъмване, без да знам сам как, съм се прехвърлил на леглото и се събудих от звъненето на будилника. Около минута се мъчех да разбера какво особено се беше случило през нощта и едва когато видях черната дупка в стената, а на пода купчина изкъртена мазилка, парчета от тапети и тухли, се убедих, че всичко това не е било сън... Аз наистина бях открил съкровище в стената на стаята си, и то твърде странно съкровище. Но в какво се изразяваше тази странност, не успях да си спомня, защото на вратата почука баба Каплан и попита дали не съм й вземал ножа.

А след това започна всекидневното сутрешно бързане, защото в банята беше влязъл дядо Каплан, а пък аз се сетих, че сутринта имаме съвещание при главния технолог, на което на всяка цена трябва да присъствам, а руското масло беше ми свършило и се наложи да изпрося от Лина Григориевна. И все пак преди да изскоча от къщи, успях да скрия дупката с етажерката с книги и да пхна в джоба си две монети, а в чантата-куфарче – железната ръка.

На съвещанието почти забравих за находката, но щом то свърши, отидох при Митин. Той събира монети. Показах му една от моите и го запитах каква е според него.

Митин остави чантата си настрана, прекара длан по плешивината си и каза, че монетата не представлява нищо особено. Попита ме откъде

съм я взел. Сигурно от баба си и дали не бих му я дал. Но трябва да познаваш Митин. Та нали той е колекционер и макар винаги да се оплаква, че еди-кой си го бил излъгал, той самият всеки ще излъже. Само по това, как държеше и въртеше в ръката си монетата, беше ясно, че не е обикновена.

– Не е важно откъде я имам – казах аз. – Тя и на мен ми трябва.

– А, сетих се, ти ме беше помолил да ти намеря еднотомника на Булгаков – каза Митин. – Наистина, не можах да намеря още една бройка, но искаш ли да ти дам своя екземпляр срещу монетата? Съвсем запазен е...

– Бре-ей – казах аз. – Че ти за нищо на света не го даваше.

– Аз такова, разбираш ли... – После явно долови, че съм разбрал хитростта му, и рече: – Нямам такава монета в колекцията си. А ми се иска да имам, макар да не е оригинална.

– Че защо да не е оригинална? – запитах аз.

– Сега е сечена. Нали виждаш, че е съвсем новичка. Сякаш вчера е излязла от пресата.

– Аха – отвърнах аз. – Така, така, вчера. Аз ги правя. А каква е точно тя?

Митин със съжаление се раздели с монетата и каза:

– Ефимок, руски ефимок.

– А защо не прилича на руска?

– Това е трудно да се обясни с две думи. Но накратко казано, когато ние не сме имали достатъчно количество наши рубли, вземали сме чуждестранни, европейски талери, това е било още преди Петър Първи, и са поставяли върху тях руско клеймо. Наричали са се ефимки. А сега ми кажи, откъде я имаш?

– Не сега, Юра – отговорих му. – Не сега. Може и за теб да се намери някоя. Значи, казваш, преди Петър Първи?

– Да.

Мина ми през ума, че ако реша да ги предам в музея, ще оставя една монета за Митин. Все пак той е готов да ми даде своето томче на Булгаков.

В лабораторията уж случайно извадих желязната ръка. Като за шега. И когато момчетата веднага ме наобиколиха, им казах:

– Отдавна ми трябваше такава ръка. Нали характерът ми е твърде мек. Сега ще си имам желязна ръка. Така че, колеги и колежки, пазете се.

Момчетата се засмяха, а Тартаковски запита:

– А може би ще донесеш целия рицар?

– Рицаря ли? Още утре.

Но, откровено казано, този ден работата не ми вървеше. На края не издържах, отидох при Узянов и го помолих да ме освободи следобед да се прибера в къщи. Казах, че по-късно някой ден ще си отработя тези часове, че сега ми е крайно наложително да си ида. Изглежда, той разбра, че наистина ми е наложително, защото само ми каза: „Е, добре, върви си.“

Отключих си входната врата, не исках да звъня, и бързо се прибрах в стаята си. Заклучих се – защо да плаша баба Каплан, ако случайно рече да влезе при мен? След това отместих етажерката с книгите и надзърнах в своето скривалище. Скривалището си беше на мястото. Значи, не ми се е присънило. Защото, знаете ли, макар желязната ръка да беше в чантата ми, понякога все пак човек не вярва на себе си – просто става някакво раздвояване на личността. В нишата беше тъмно. Светлината от прозореца почти не стигаше до нея. Запаших лампата и я пхнах вътре. И тогава толкова се учудих, просто се изуших. В нишата се виждаха най-различни предмети, каквито сутринта нямаше. Там имаше (аз ги вадех едно по едно и затова ги помня): кинжал в ножница, два свитъка с висящи червени печати, вериги, шлем, мастилница (а може да е солница), най-различни украшения и чифт сахтиянови ботуши. Това вече не приличаше на съкровище. Чисто и просто цяло безобразие. Нечия безсрамна шега.

Чакайте, а защо да е шега? Че кой ще вземе да си прави подобна шега? Да не би баба Каплан? Та нали нощем тихо и кротко си спи, пък и с възрастта чувството ѝ за хумор се е притъпило. Или някой друг от съседите? А може би съм се побъркал? Тогава и Митин трябва да се е побъркал, а той си е с ума.

Взех единия ботуш. Той още миришеше на нова кожа и меко се огъваше в ръцете ми. Пробвах шлема. Главата ми едва се побра в него. Тежък, истински шлем, а не тенекиена бутафория за „Мосфилм“. Поседях така – с шлема на главата и с ботуша в ръце. И дремех като кон на празни ясли. Премислях всичко случило се през нощта. Звънкането и трополенето в стената, топлите монети, желязната ръка. После се сетих как една монета падна от таванчето на нишата върху главата ми. Блъсках си ума и нищо не можах да измисля.

После, съвсем объркан вече, пхнах вътре ръката си и опипах тавана на нишата. Беше плъзгав като огледало, в което се е отразила непрогледна нощ.

Изкъртих още няколко тухли, за да се работи по-удобно, и след един час нишата остана почти без предна стеничка. Сега можех да я разгледам с всичките ѝ подробности. Оказа се, че железните шини на задната стеничка не са железни, а от същата черна огледална сплав, от която беше и таванчето, а една от страничните стенички беше разчертана с бели ивици на квадрати. В долната ѝ част минаваха някакви линии, а между тях имаше тесни цепнатини. Реших да се запозная по-отблизо точно с тези цепнатини. Мушнах главата си в нишата, за да работя по-удобно, и в същия миг нещо ме удари толкова силно по главата, че за малко не получих сътресение на мозъка. Дръпнах бързо главата си навън. На пода падна старинен пистолет с леко извита дръжка, като ме чукна по върха на носа. Погледнах нагоре. Таванчето си беше все така гладко и черно. Дяволска работа. Възможно ли е да живееш двадесет и шест години при съветска власт, за да се убедиш от собствен опит, че въпреки всичко има задгробни сили?

„Добре, ами ако все пак не съществуват такива сили?“ – неочаквано си помислих, като въртях в ръце пистолета. – Ако цялата тази дяволска работа има някакво обяснение? Тогава?”

„На какво все пак прилича всичко това? – мислех аз, загледан в черния отвор на нишата. – На кой от познатите ми предмети ми напомня?“ Разбирате ли, реших да търся отговор на тази задача по аналогия.

Мислих двадесетина минути. И изведнъж ми хрумна една аналогия. Това нещо ми напомня пощенска кутия. Да, най-обикновена пощенска кутия. През някакъв отвор пускат в нея писма и бандероли. Така. Да продължим. Ако това беше специална пощенска кутия, тогава в нея би трябвало да има отвор за получателя. Тъкмо тук се криеше загадката. Получател нямаше. Нали докато не бях разбил стената, кутията нямаше отвор. Всичко, което попадеше в нея, си оставаше там.

Но да разгледаме този въпрос от друга страна – кой и какво пуска в тази пощенска кутия? Засега не е известно кой. Но виж, какво – аз вече знам. Различни руски вещи от епохата преди Петър Първи. Откъде ги вземат? От музея ли? Крадат ли ги? Почти невероятно.

Трето. До снощи в тази пощенска кутия никой нищо не слагаше. А днес почна да слага. Ако всичко това се беше случило по-рано – през последните двадесет години, – то аз щях да чуя някакъв звън. Или мама щеше да чуе. Тя има добър слух. Значи, кутията е почнала да действа едва вчера. А може би...

И в този момент ми хрумна една налудничавя идея, която може да се обясни единствено с това, че бях попаднал в напълно изключителна

ситуация.

Значи, аз имам пощенска кутия, която няма отвор, в нея слагат вещи, произхождащи отпреди много, много години. А до вчера нищо не са слагали.

А може би сега липсва такъв отвор, а тогава, е имало? Разбирате ли какво искам да кажа? Тогава, когато са слагали тези вещи. Преди триста години. Когато тази сграда е била още новичка. И ако има такъв отвор, тогава кога е определено да бъдат извадени тези вещи? В бъдеще. След сто години. Или след двеста години. Когато хората, които ще живеят тогава, ще могат да се връщат с няколкостотин години в миналото.

Ако тази налудничавата идея има някакъв смисъл, тогава става ясно защо вещите започнаха да се появяват едва вчера. Не защото кутията е задействувала вчера, а защото вчера се е повредила. Да, точно така, повредила се е. На линията „минало – бъдеще“ е изхвърчал някакъв транзистор. И се е получила дупка. А може да е пробила изолацията – какво ли не може да се случи. И ето че в моята стая, по мое време започнаха да падат вещи, намерени от археолозите в далечното минало.

Идеята ми хареса. Но каква е моята роля в цялата тази история? Дали пък да не повикам електротехник да прегледа нишата? И после да ме изпратят в лудницата? Да се възползвам ли от плодовете на повредата и да прибера реколтата от чужд труд? Дали да взема цялата библиотека на Митин, като му дам в замяна намерените вещи? Пак излиза някаква глупост.

Сложих запалената лампа в нишата и избърсах с носна кърпа страничната стеничка. След това я опипах с пръсти и пъгнах в тясната цепнатина долу върха на ножа на баба Каплан, който отново бях взел от кухнята. Пипах внимателно, защото се страхувах да не счупя напълно апарата. И имах голям късмет – неочаквано стената се отмести и отвори. Оказа се, че зад нея има табло, и всичко вече стана ясно. Аз бях прав.

В центъра на таблото имаше скала за времето. По дължината ѝ се движеха светещи точки. Една от тях, до 1667 година, светеше най-ярко и точно до нея стоеше стрелката. Скалата завършваше с 2056 година.

В долната част се виждаха гъсто преплетени жици и проводници и много бутончета, чието предназначение засега не ми беше известно. Неочаквано точката до 1667 година засвети по-ярко и в същия момент долових над главата си бръмчене. Този път вече знаех какво може да означава това и си дръгнах главата. Една не много голяма книга с кожена подвързия с катарамии глухо тупна на пода на нишата. Успях да забележа, че в момента на падането на книгата на таванчето се появи отвор,

който имаше размерите на книгата. Всичко е ясно. Бях отгатнал каква е работата. За миг точката 1667 година пламна с червена светлина. Последната точка не се запали. Какво от това, вероятно още не са забелязали повредата и продължават да работят нахалост. Как да им съобщя? Те може би не виждат мигането 67? Взех отвертка и започнах да проверявам контактите. Това ми отне още час-два. Работех почти наслуки. Със схемата така и не можах да се оправя, макар от малък да бях радиолюбител. Човърках таблото и размишлявах върху това, че би било интересно да се иде в бъдещето и да се разбере как живеят хората там, а също дали аз ще успея да направя нещо сериозно в живота и от какво ще умра. Мислех си още, че не би било зле да ида и в миналото. Да посетя например писателя Александър Черняев и да разбере как е възнамерявал да завърши своя роман.

И точно тогава открих повредата. Имате пълно основание да не ми вярвате. Къде мога аз. Но аз увих прекъсването със станиол – нямах поленик – и започнах да наблюдавам какво ще стане по-нататък. Чувствавах се страшно горд, че въпреки всичко намерих този дяволски контакт. И ето че отново светна лампичката на 1667 година и над главата ми пак се чу слабо бръмчене. Но нищо не видях и нищо не падна отгоре, само че светна и друга лампичка, и то не в годината, в която ставаше всичко това, а точно в 2056 година. Всичко е правилно. Те са получили своята пратка. Мога да спя спокойно.

Облегнах се на стола и усетих, че страшно съм уморен и че вече е тъмно. И че аз самият не вярвам много в това, което бе станало. И не знам как да изпратя по предназначение насъбралите се при мен вещи.

На вратата се почука.

– Кой е? – запитах.

– Тебе търсят – обади се баба Каплан. – Ти какво, не чуваш ли звънеца? Аз ли съм длъжна да отварям? Пак ли ти си взел ножа ми?

Отидох до вратата и казах:

– Ще ви върна ножа малко по-късно. Не се ядосвайте.

Тя е добра старица. Само дето обича да мърмори. Това е от годините.

Пред вратата стоеше към четиридесетгодишен мъж със син гаширизон и с куфарче в ръце.

– Мене ли търсите?

– Да. Идвам при вас. Може ли да вляза!

– Влезте – отговорих аз и веднага се сетих, че при мен не бива да се влиза.

– Една минута – казах аз, хлопнах вратата под носа му и на бърза ръка преместих етажерката с книгите на мястото.

– Моля да ме извините – казах аз, когато му отворих да влезе, – при мен тук ремонтират нещо и затова е такъв безпорядък.

– Няма значение – отговори той, затваряйки вратата след себе си.

И тогава видях тухлите на пода. Погледна ги, после премести погледа си върху мен и каза:

– Идвам от името на историческия музей. Получихме сведения, че сте намерили много ценно съкровище, и ние бихме желали да се запознаем с него.

Нещо в говора на този човек, в начина, по който държеше куфарчето, и в още някои неща, незабележими за другите, но за мен съвсем ясно, защото бях проникнал в тайните на времето, ми подсказаха единственото правилно решение: той не идва от музея.

– Аз вече оправих всичко – казах му.

– Какво сте оправили?

– Вашата пощенска кутия.

Отместих етажерката и го заведох до нишата. Посочих му контакта и казах:

– Само че нямах поялник и го увих със станиол.

В този момент светна лампичката в 1667 година и той разбра, че всичко знам.

Раздавачът-механик от 2056 година запои контакта, препрати вещите в бъдещето и след това двамата с него зазидахме дупката в стената така добре, че дори аз не бих могъл да позная къде е била. Той сърдечно ми благодари и беше малко изненадан от моята съобразителност, но когато го попитах какво ще стане след сто години, не пожела да отговори и каза, че трябва добре да го разбере – той няма право да разгласява сведения от подобен род.

После ме попита какво бих поискал. Благодарих му и казах, че нищо не ми трябва.

– Значи, нямате никаква молба? – запита той и хвана дръжката на куфарчето си.

И тогава се сетих, че имам една-единствена молба.

– Кажете ми, ваши хора отиват ли в различни години?

– Да.

– И преди двадесет години?

– И тогава. Само че, естествено, вземат всички предпазни мерки.

– А по време на войната и блокадата някой бил ли е в Ленинград?

- Разбира се.
- Тогава изпълнете следната молба. Искам да изпратя там колетче.
- Но това е невъзможно.
- Вие казахте, че ще изпълните молбата ми.
- Какво е това колетче?
- Един момент – казах аз и изтичах в кухнята. Взех оттам две кутии

кондензирано мляко и половин кило масло от хладилника на баба Каплан, а също и пакет захар – от два килограма. Напъхах всичко това в голямата пластмасова торба на Лина Григориевна и се върнах в стаята. Моят гост от бъдещето метеше пода.

– Ето това е – казах аз. – Ще трябва да го предадете през зимата на четиридесет и втора година, месец януари, на писателя Черняев, Александър Черняев. Вашите хора го познават. И адреса му лесно ще намерите. Умрял е от глад в края на януари. А той трябва да издържи още две седмици. След две седмици при него ще дойдат хора от радиото и да не сте посмели да се откажете. Черняев е писал романа до последния ден.

– Но моля ви, разберете ме – каза гостът, – това е невъзможно. Ако Черняев остане жив, това може да промени хода на историята.

– Няма да го промени! – уверено отвърнах аз. – Ако вие толкова много се бояхте от миналото, нямаше да вземете предмети от седемнадесети век.

Гостът се усмихна.

– Тези въпроси не ги решавам аз – каза той. – Добре, ще взема вашия колет. Само че скъсайте етикетите на кутиите. Тогава в Ленинград не е имало такива. Аз ще поговоря в нашето време. Още веднъж ви изказвам своята признателност. Благодаря. Може би пак ще се видим.

И той си отиде, сякаш не бе идвал. Аз дори се изкушавах отново да смъкна тапетите и да погледна в нишата. Но знаех, че никога няма да направя това. Той също беше уверен, иначе не би ми разказал толкова неща.

На другия ден намерих в джоба си две забравени монети. Подарих едната на Митин, а другата си оставих за спомен. Митин ми донесе обещания еднотомник на Булгаков и ми каза:

– Знаеш ли, намерих в къщи един том от „Литературен наследник“. В него са публикувани спомени за Черняев. Интересуват ли те?

Отговорих му, че естествено ме интересуват. Вече подразбирах, че те не са изпълнили молбата ми и не са предали на стареца моя колет.

Да, аз, разбира се, дрънках глупости. Нали биографията на писателя

излезе в голям тираж и в нея черно на бяло е написано, че е умрял точно в четиридесет и втора година. Дори се смях на себе си. Ама че теоретик се извърди!

Вечерта прочетох статията за Черняев. В нея се разказваше как е живял през време на блокадата в Ленинград, как е работил и дори е отивал в най-големия студ под куршумите на фронта да чете на бойците. И неочаквано в края на статията, ако щете ми вярвайте, ако щете не, чета следното:

„През зимата, струва ми се през януари, се отбих при Черняев. Александър Григориевич беше много отпаднал и едва се движеше. Поговорихме си за положението на фронта, за общи познати (някои от тях вече не бяха живи), той ми разказваше за бъдещите си планове, за това, че пише нов роман и ако не бил толкова отпаднал, щял да го завърши до пролетта. Не попитах защо моят приятел е отказал да се евакуира, макар че е доста възрастен и здравето му е разклатено. Александър Григориевич сигурно щеше да вдигне рамене и да прехвърли разговора на друга тема. Беше студено. Слагахме в «кюмбето» остатъците от стола. Неочаквано Черняев каза:

– Случи ми се нещо доста странно. Тия дни получих колет.

– Какъв колет? – питам аз. – Нали е блокада.

– Неизвестно от кого. В него имаше кондензирано мляко, захар.

– Ами че това сега за вас е много необходимо – казвам.

А той отвръща:

– А на децата не е ли необходимо? Аз съм стар вече, а да видиш дечурлигата на съседите. Те би трябвало да живеят.

– И вие им дадохте колета?

– А вие, младежо, на мое място как бихте постъпили? – запита ме Черняев и аз се засрамах, че можах да му задам такъв въпрос.

Колкото и да е тъжно да си го призная, това беше последната ми среща с писателя.“

Кажи-речи, пет пъти прочетох тези редове. Трябваше да се досетя, че ако старецът получи такъв колет, той не би пил кондензираното мляко скришом. Не беше такъв старец...

Но кое ме учуди: този том на „Литературен наследник“ беше излязъл през шестдесет и първа година – преди седем години.

КРАЙ

© Кир Буличов
© 1982 Донка Станкова, превод от руски

Кир Бульчѐв
Поломка на линии

Сканиране и разпознаване: Мандор, 2000
Източник: <http://sfbg.us>

Публикация:

ГУСЛЯРСКИ ИСТОРИИ. 1982. Изд. Георги Бакалов, Варна. Биб. Галактика, No.32
[Сборник] разкази. Превод от руски: Донка Станкова [оригинала не е указан].
Съставител: Агоп МЕЛКОНЯН. Предговор: Човекът с две лица, Агоп МЕЛКОНЯН –
с.5–9. Художник: Текла АЛЕКСИЕВА. Печат: ДП Балкан, София. Формат: 70×100/32.
Печатни коли: 14. Страници: 224. Цена: 1.50 лв. Съдържание:

Такан за децата на нашата земя – с.11;
Така започват наводненията – с.24;
Аз пръв ви открих – с.37;
Повреда на линията – с.55;
Избор [Выбор] – с.75;
Увод – с.92;
Връзки от личен характер – с.98;
Трябва да се помогне – с.113;
Два вида телепортация – с.126;
Данаев дар – с.134;
Космически десант – с.143;
За любовта към безсловесните същества – с.153;
Недостойният богатир – с.167.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1242>]